

NORGES HØYESTERETT

Den 2. mars 2010 avsa Høyesterett dom i

HR-2010-00390-A, (sak nr. 2009/1047), sivil sak, anke over dom,

A (advokat Atle Helljesen)

mot

B (advokat Magne Olsen – til prøve)

STEMMEGIVNING :

- (1) Dommer **Matheson**: Saken gjelder spørsmål om krenkelse av privatlivets fred ved utgivelse av en lokalhistorisk bok, jf. straffeloven § 390 og skadeserstatningsloven § 3-6.
- (2) Ankende part, A, kjøpte i 1982 småbruket X i Y kommune. Bruket ligger i området der A vokste opp.
- (3) A traff ankemotparten, B, i 1984. De flyttet sammen i 1985 og fikk samme år et felles barn. Paret flyttet til småbruket ved Y i 1986. De giftet seg ett år senere.
- (4) X var ved overtakelsen et forfallent bruk. Det ble rehabilitert i perioden 1982 – 1986. Rehabiliteringen ble utført ved betydelig egeninnsats og pågikk også etter innflyttingen i 1986. Begge parter tok aktiv del i arbeidene.
- (5) Ekteparet holdt under samlivet dyr på X. B etablerte etter hvert et hestesenter på småbruket.

- (6) Partene brøt samlivet i 1993. De ble imidlertid boende i hvert sitt hus på bruket frem til skilsmis­sen i 1995. Omsorgsansvaret for deres felles barn og spørsmålet om hvem av dem som skulle overta X, ble avgjort ved søksmål. Avgjørelsene gikk i As favør. B flyttet etter skilsmis­sen fra gården og bosatte seg i Z, før hun i år 2000 flyttet til Æ.
- (7) A har en sterk lokalhistorisk interesse. Han utga i 2007 boken ”Nok innmark til ei ku”. Boken er trykket i 500 eksemplarer, hvorav ca. 430 var solgt eller gitt bort da søksmålet ble innledet.
- (8) I boken behandles historien til i alt 23 småbruk ved ----- og ----- i Y kommune, heriblant X. Boken er på i alt 149 sider. Historien om X er beskrevet over 20 sider. Her forteller A også om seg selv og sin egen bakgrunn. Seks av de 20 sidene omhandler hovedsakelig forhold som fant sted på bruket under hans samliv med B. Det er beskrivelsene på disse seks sidene som er bakgrunnen for saken. Jeg skal her gi en kort redegjørelse for hva som fremkommer der.
- (9) Etter omtale av flyttingen til X, forteller A på side 117 under overskriften ”Bamse”, om at B fikk lyst på båt den første våren paret bodde på bruket. Han skriver at B gav uttrykk for at ”Vi kan ikke bo på Å uten å ha båt”, og at han deretter var ”nødt til å gå til banken for å låne pengene” til en nordlandssjark B hadde sett seg ut på havna i Z. Den kjøpte de for 20 000 kroner.
- (10) Under overskriften ”Giftet oss i 1987” på side 118, forteller A om bryllupsfeiringen og om to uteselskap som ble holdt på bruket i den anledning. Det gjengis i den forbindelse et bilde som viser gårdsbygningene, en felespiller og ekteparet som danser utendørs under bryllupsfesten.
- (11) I et lengre avsnitt med tittelen ”Så kom alle dyra” på side 119 flg., fortelles det at ”Etter tre måneder anskaffet B seg en hundevalp”. A skriver at hun året etter ville kjøpe en valp til, og at han gav etter ”snill som jeg var”. Hun overtok imidlertid to nye valper, og As tålmodighet med hundeholdet tok etter hvert slutt. B gav da bort den hunden A likte best, noe han syntes var trist.
- (12) A forteller at Bs forlover kom på besøk i 1988, og at ”Hun satte griller i hodet på B. Småbruket var skapt for geitehold, mente hun. Dermed var det gjort”. Han gir etter dette en nokså detaljert redegjørelse for hvordan dyreholdet på Bs initiativ økte med geit og sau uten at han protesterte.
- (13) På side 120 fortelles at det på et tidspunkt var 15 dyr på gården. I den forbindelse heter det:

”Jeg trodde nå at vi hadde anskaffet oss nok dyr på småbruket vårt for en stund, men da jeg overhørte en samtale mellom B og C på elgjaktfesten på ----- senere på høsten, begynte jeg å bli redd. Hest var temaet. Det resulterte i at en stor kaldblodshest, som var god til å dra tømmer, kom til gårds like før jul. Hesten var dyreindividet nummer 16, og navnet var D. Hva blir det neste?, fryktet jeg.

Året 1989 ble enda verre. Våren kom, og B kjøpte to nye geiter. ....”

(14) A skriver at dyreholdet etter dette kom opp i "22 dyr og syv høner". Han skriver videre at "det var meg som fikk arbeid med å fore, skjøre og høye for et dyrehold som grenset til det vanvittige, siden vi begge hadde jobb å passe".

(15) I et påfølgende avsnitt med tittelen "Det ble flere hester og vi kvittet oss med geiter og sauer", forteller A om hvordan dyreholdet etter hvert ble konsentrert om hestehold. På side 121 heter det:

"Mesteparten av Bs lønning gikk med til hest, utstyr og helt ny dobbel hestevogn. Penger var til for å brukes, forklarte hun meg."

(16) Etter at A på spørsmål fra B hadde sagt nei til å anskaffe en shetlandspionihoppe for å starte oppdrett av denne rasen, heter det at B likevel "gikk rett inn, ringte og bestilte ponnien. Hvorfor hun spurte meg om å kjøpe shetlandshoppeføll den gang, er fortsatt en gåte". Det fortelles videre at hun solgte hesten D ettersom hun mente den ikke fikk nok mosjon. Deres felles sønn "likte ikke at hun solgte D, for den hesten var han blitt så glad i".

(17) A forteller at saueholdet på X ble avsluttet i 1992. På side 121 heter det:

"Samme høsten solgte jeg alle sauene, jeg syntes ikke det var moro lenger. Jeg måtte finne sommerbeite til sauene hos andre. Det syntes jeg var tungvint. Og alt høyet måtte vi kjøpe, for hestene gikk og beitet opp alt på innmarka. Jeg var glad til, det hadde vært mye styr og stell i fire år med mange vidervedigheter."

(18) Under overskriften "Ekteskapskrise" på side 122 forteller A at partenes første ekteskapskrise inntraff allerede to år etter bryllupet, og at B da ville at de skulle søke familierådgivning. Han skriver blant annet:

"Av forskjellige grunner gled vi fra hverandre. Det var ikke til å unngå at det ville bli skillsmisse."

(19) Under overskriften "Advokathjelp og rettssaker" opplyser A at ektefellene skaffet seg hver sin advokat, og at det var strid om hvem som skulle bo på X og om hvem som skulle ha omsorgen for sønnen. Det fortelles at tvistene ble avgjort ved søksmål gjennom flere instanser. Han skriver blant annet at "Jeg vant retten til å bo på min egen gård", og at han fikk omsorgen for sønnen.

(20) A hadde ikke innhentet samtykke fra B til å publisere tekster eller bilder som omhandlet forhold ved deres samliv. Da hun ble kjent med boken, følte hun sitt privatliv krenket og anmeldte A til politiet. Anmeldelsen ble senere henlagt, og etter klage også av Agder statsadvokatembeter.

(21) B krevde gjennom begjæring om midlertidig forføyning at videre distribusjon av boken ble stanset, og at allerede distribuerte eksemplarer ble kalt tilbake. Aust-Agder tingrett tok begjæringen om å stanse videre distribusjon til følge ved kjennelse av 29. oktober 2007. Tingretten satte som vilkår at søksmål ble tatt ut innen 1. januar 2008.

(22) A beklaget i en erklæring til B datert 24. november 2007 at han hadde såret henne, og tilbød blant annet 10 000 kroner i oppreisning "fordi du føler at jeg har gått over streken med min historie om X". I et oppslag om saken i Ysposten på samme tid, fremkom det imidlertid at A ikke angret på sin historie. B besvarte derfor ikke forlikstilbudet som hun

på grunn av presseoppslaget ikke oppfattet som alvorlig ment. Hun tok ut søksmål den 29. desember 2007 med påstand om at ytterligere distribusjon av boken ble forbudt, og at hun ble tilkjent oppreisningserstatning fastsatt etter rettens skjønn.

- (23) Etter nye forgjeves forlikforsøk avsa Aust-Agder tingrett den 18. april 2008 dom med slik domsslutning:
- ”1. **A frifinnes.**
  2. **B dømmes til å betale As saksomkostninger med 76.473 – syttisekstusenfirehundreogsyttitre – kroner, med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer, innen 2 – to – uker etter forkynt dom.”**
- (24) B anket dommen til Agder lagmannsrett, som den 17. april 2009 avsa dom med slik domsslutning:
- ”1. **A forbyes å gi bort/selge eller på annen måte distribuere boka ’Nok innmark til ei ku’ uten etter samtykke fra B eller ved at omtalen av henne på sidene 117–122 og sidene 136–137 tas bort.**
  2. **A dømmes til å betale oppreisning til B fastsatt til kr. 25.000,- tjuedefemtusen -, med tillegg av forsinkelsesrente etter morarenteloven, regnet fra 2 – to – uker etter dommens forkynnelse til betaling skjer.**
  3. **Partene bærer sine egne omkostninger for tingrett og lagmannsrett.”**
- (25) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen. Saken for Høyesterett står for det vesentlige i samme stilling som for lagmannsretten.
- (26) Ankende part, A, har i korte trekk anført:
- (27) Selv om flere av opplysningene i boken nok faller inn under begrepet ”personlige eller huslige forhold” i straffeloven § 390, kan offentliggjøringen av dem ikke anses som rettsstridig. Det er tale om en lokalhistorisk beretning der livets gang på de ulike gårdene – inklusive As eget liv på X – står sentralt. Både nålevende og avdøde personer er navngitt og beskrevet. De beskrivelser som gjelder A selv, er ofte selvironiske.
- (28) Fortellingen om samlivet med B er knyttet til det synlige livet på gården; bryllupsfeiringen, båtkjøpet, dyreholdet, samlivsbruddet og rettstvistene for den lokale domstolen. Boken inneholder ingen beskrivelser av intime forhold.
- (29) Omtalen av B skiller seg i form ikke nevneverdig fra de øvrige personomtalene i boken, selv om den er mer omfangsrik på grunn av nærhet til kilden.
- (30) Det var helt naturlig for A å beskrive dyreholdet på småbruket i den tid partene holdt sammen. Det kan ikke være rettsstridig om det i fremstillingen fremkommer en kritisk undertone til dyreholdet.
- (31) Også ved lokalhistoriske beretninger må hensynet til personvernet avveies mot hensynet til ytringsfriheten. Kun de meddelelser som etter en slik avveining fremtrer som utilbørlige, rammes av straffeloven § 390 og skadeserstatningsloven § 3-6. Omtalen av B kan etter en totalvurdering ikke anses som rettsstridig eller utilbørlig. En sammenligning

med hva som finnes av upåtalte beskrivelser av personlige forhold i flere nyere selvbiografiske utgivelser, bekrefter dette.

- (32) A har hatt en seriøs og faglig begrunnelse for å skrive boken. Opplaget er begrenset, og boken har bare hatt lokal utbredelse, fortrinnsvis i et miljø som var kjent med stridighetene mellom partene.
- (33) A har nedlagt slik påstand:
- ”1. **A frifinnes.**
  2. **B dømmes til å erstatte A hans saksomkostninger for tingretten med kr. 76.473,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra 06.05.2008 til betaling skjer, og for lagmannsretten med kr. 62.000,-.**
  3. **B dømmes til å erstatte det offentlige sakens omkostninger for Høyesterett.”**
- (34) Ankemotparten, B, har i korte trekk anført:
- (35) Saken gjelder helt private forhold mellom to personer som ikke har noen posisjon i politikk eller samfunnsliv. Dette er klart utenfor det området som ytringsfriheten tar sikte på å beskytte. Avveiningen av hvor langt vernet av privatlivets fred går, må etter dette falle ut til fordel for B.
- (36) Ikke bare det som sies, men også det som utelates, inngår i vurderingen av om privatlivets fred er krenket. Det avgjørende er med andre ord det helhetsinntrykk som skapes gjennom meddelelsen. Man må her sette seg inn i situasjonen til den som blir omtalt. Det som er harmløst for utenforstående, kan være krenkende for den det gjelder.
- (37) Mens A beskriver seg selv på en fordelaktig måte, skaper han et helhetsinntrykk av B som er ufordelaktig for henne, og som også etterlater inntrykk av at hun er en økonomisk uansvarlig person og har et hovedansvar for at ekteskapet ble oppløst. Dette er uheldig for hennes omdømme. Måten hun er omtalt på fremtrer for øvrig som et fremmedelement i boken. Dette må ha betydning for bedømmelsen av om det foreligger en krenkelse.
- (38) At det er et visst armslag for opplysninger om ellers private forhold i en selvbiografisk fremstilling, kan ikke få betydning for hva som kan tas inn om personer i en lokalhistorisk beretning. Ved å velge boken som medium, gis meddelelsen dessuten en ytre form som normalt skaper stor troverdighet, og som har lang levetid. Aviser og ukeblader derimot, blir fort kastet og innholdet blir derfor fort glemt.
- (39) Bedømmelsen av om det foreligger en krenkelse skal foretas etter en rettsstridsstandard, og ikke etter en utilbørlighetsstandard. En utilbørlighetsstandard vil innebære et krav om klander; hvilket det ikke er grunnlag i rettspraksis for å kreve for at vi skal ha med en krenkelse å gjøre.
- (40) B har nedlagt slik påstand:
- ”1. **Anken forkastes.**
  2. **A dømmes til å betale sakens omkostninger for tingrett og lagmannsrett til B.**

3. **A dømmes til å betale sakens omkostninger for Høyesterett til det offentlige.”**

(41) *Mitt syn på saken*

(42) Jeg er kommet til at anken må føre frem.

(43) Saken gjelder henholdsvis et krav om forbud mot distribusjon av boken, og et krav om oppreisningserstatning for krenkelse av privatlivets fred, jf. skadeserstatningsloven § 3-6. Spørsmålet er om utgivelsen er i strid med straffeloven § 390 første ledd, som lyder slik:

”Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder straffes den som krenker privatlivets fred ved å gi offentlig meddelelse om personlige eller huslige forhold.”

(44) Skadeserstatningsloven § 3-6 første ledd lyder:

”Den som har krenket en annens ære eller privatlivets fred, skal, såfremt han har vist uaktsomhet eller vilkårene for straff er til stede, yte erstatning for den lidte skade og slik erstatning for tap i fremtidig erverv som retten under hensyn til den utviste skyld og forholdene ellers finner rimelig. Han kan også pålegges å betale slik erstatning (oppreisning) for skade av ikke økonomisk art som retten finner rimelig.”

(45) Høyesterett har de seneste år behandlet rettsspørsmål knyttet til krenking av privatlivets fred i dommene inntatt i Rt. 2007 side 687 (Big Brother-dommen), Rt. 2008 side 489 (Plata-dommen) og Rt. 2008 side 1089 (bryllupsfoto-dommen). Rettsspørsmålene er også noe drøftet i eldre praksis.

(46) Vår sak skiller seg fra de situasjoner som har ligget til grunn for tidligere praksis. Denne praksisen omhandler publiseringer i ukepressen eller i fjernsynssending – altså i massemedia. Videre gjelder flere av disse publiseringene personer som enten hadde vært – eller fortsatt var – en del av mediebildet, og som det derfor kunne knytte seg en viss offentlig interesse til. Enkelte av avgjørelsene gjelder publiseringer som var blitt foretatt for å gi et bidrag til en debatt av allmenn interesse. I disse tilfellene var det ikke knyttet noen offentlig interesse til de personene som ble eksponert.

(47) Vår sak er i så måte annerledes. Den gjelder personomtale i en lokalhistorisk bok. Det er ingen offentlig interesse knyttet til den personen som mener å ha fått sitt privatliv krenket. Publiseringen gir heller ikke et bidrag til noen offentlig debatt av allmenn interesse.

(48) Den praksis jeg har vist til danner likevel en bakgrunn for bedømmelsen av hva som er en krenkelse av privatlivets fred i en situasjon som i vår sak.

(49) Jeg ser først på spørsmålet om As omtale i boken av samlivet med B, inneholder opplysninger som omfattes av begrepet privatlivets fred.

(50) Etter Big Brother-dommen avsnitt 59 beror dette på om det er tale om ”personlege opplysningar som objektivt sett har ein viss grad av sensitivitet”. Kravet til sensitivitet danner en nedre terskel for hvilke opplysninger som overhodet kan falle inn under begrepet. Opplysninger om for eksempel yrke og sivilstand vil ikke være omfattet. Det kan imidlertid ikke kreves så mye før sensitivitetskravet er oppfylt.

(51) Det kan etter min oppfatning ikke være særlig tvilsomt at As omtale av samlivet med B på flere punkter omhandler privatlivet, slik begrepet er definert i straffeloven § 390. Dette

gjelder for eksempel opplysningene om uenigheten mellom ektefellene om dyreholdet, om ekteskapskrisen og om tvistene i forbindelse med skilsmissen. Selv om enkelte av opplysningene i beretningen ikke er av personlig karakter – slik som opplysningen om at partene giftet seg i 1987 – er helhetsinntrykket at fortellingen omhandler personlige eller huslige forhold. Jeg finner derfor ikke grunn til å ta detaljert stilling til hvilke av opplysningene i omtalen som enkeltvis oppfyller dette kravet.

- (52) Jeg ser så på spørsmålet om privatlivets fred er *krenket* gjennom omtalen i boken.
- (53) B hadde ikke gitt noe samtykke til publiseringen.
- (54) For at det skal foreligge en krenkelse av privatlivets fred, kreves at meddelelsen om de personlige eller huslige forholdene kan anses *rettsstridig*. A har for sin del gjort gjeldende at spørsmålet om det foreligger en krenkelse, beror på hvorvidt meddelelsen kan anses *utilbørlig*. Nyere praksis har bygget på en rettsstridsstandard, og jeg holder meg derfor til denne. I Big Brother-dommen avsnitt 57 og 58 heter det i så måte:

”Når straffebudet rettar seg mot å *krenkje* privatlivets fred, ligg det også i dette at det må vere tale om rettsstrid. Kravet til rettsstrid inneber at det må skje ei totalvurdering av formidlinga i lys av kontekst og situasjon, der omsynet til personvernet samtidig blir avvege mot ytringsfridommen, jf. Bratholm og Matningsdal, Straffeloven med kommentarer, tredje del, 1998, side 222, med vidare tilvisingar.

Gjennom menneskerettslova er EMK gjort til intern norsk rett. I saka no er både artikkel 8 om respekt for privatlivet og artikkel 10 om ytringsfridommen sentrale. Det er her tale om tilsvarende avvegingar som dei som må gjerast etter skadebotlova § 3-6 første ledd og straffelova § 390, og det må i denne situasjonen vere rett å tolke desse føresegnene slik at innhaldet blir i samsvar med EMK artikkane 8 og 10.”

- (55) Denne standarden er gjentatt i senere avgjørelser, jf. Plata-dommen avsnitt 44 og bryllupsfoto-dommen avsnitt 37.
- (56) Det vil ved rettsstridsvurderingen etter min oppfatning spille rolle hvor nærgående og intim opplysningen er. Videre vil det ha betydning om opplysningen er negativ eller positiv for den som omtales, om den er riktig, eventuelt om den fremtrer som sjikanøs. Hensynet til historieskrivingen eller andre faglige eller vitenskapelige hensyn, vil også kunne påvirke vurderingen.
- (57) B har bare i begrenset grad pekt på enkeltstående beskrivelser i omtalen som hun mener representerer en krenkelse av privatlivets fred. Dette gjelder først og fremst passuser hun mener fremstiller henne som en økonomisk uansvarlig person. Ut over dette har hun i hovedsak anført at A gjennom omtalen av hendelser under samlivet, har skapt et ufordelaktig helhetsinntrykk av henne, og at dette er tilstrekkelig til at det foreligger en krenkelse.
- (58) Det er i rettspraksis gitt en klar anvisning på at det må anvendes en objektiv norm ved vurderingen av om en meddelelse er rettsstridig. Jeg viser til Rt. 1960 side 1147 der det heter at ”det ikke kan gjøre noen forandring om meddelelsen har virket krenkende for saksøkeren, dersom den etter en alminnelig vurdering ikke har hatt karakter av et utilbørlig inngrep i privatlivets fred”. Bs personlige opplevelse av å ha fått sitt privatliv krenket, er altså ikke tilstrekkelig til at det foreligger rettsstrid.

- (59) Jeg oppfatter B slik at hun under henvisning til Big Brother-dommen avsnitt 72 mener at hensynet til ytringsfriheten bare er relevant ved meddelelse av opplysninger om private relasjoner mellom personer som har posisjoner i politikk og samfunnsliv. Dette er jeg uenig i. Slik jeg ser det, er poenget at ytringsfriheten har "si særskilde slagkraft" ved meddelelser som gjelder samfunnsdebatten og offentlige personer. Dette utelukker imidlertid ikke at hensynet til ytringsfriheten spiller inn ved vurderingen også i andre tilfeller.
- (60) Hensynet til ytringsfriheten vil etter min oppfatning være en dimensjon også ved utformingen av lokalhistoriske fremstillinger. Skildringer av hverdagslivet i bygdene har kulturhistorisk verdi. Allmenne interesser tilsier at slike beretninger skrives og publiseres og gjøres så levende som mulig. Derfor vil lokalhistoriske beretninger også ofte måtte inneholde personomtaler. Hensynet til personvernet må da avveies mot det hensyn til ytringsfriheten som historieskrivingen krever.
- (61) Det er riktig – som fremholdt av B – at As lokalhistoriske fremstilling skifter karakter når han kommer til kapitlet om X. Der forteller han innledningsvis litt om seg selv og om sine opplevelser og interesser. Fortellingen er dessuten i jeg-form og får etter hvert en selvbiografisk karakter.
- (62) Enten man bedømmer fortellingen fra X som lokalhistorisk eller selvbiografisk, må utgangspunktet for vurderingen være at det er As egen fortelling som gjengis. Jeg-formen understreker dette subjektive elementet. Etter min oppfatning har B ikke krav på noen beskyttelse mot å bli omtalt i sin tidligere ektemanns beretning fra livet på X. Jeg kan ikke se at det for vurderingen spiller særlig rolle at omtalen av B er av en noe annen karakter enn omtalen av det øvrige persongalleriet i boken.
- (63) Jeg går på bakgrunn av de utgangspunkter jeg nå har redegjort for, over til å vurdere hvorvidt omtalen i boken av B og av partenes samliv, er rettsstridig.
- (64) Jeg kan ikke se at omtalen i avsnittene "Flyttet til X i 1986", "Bamse" og "Giftet oss i 1987" og fotografiet fra bryllupsfesten, er rettsstridige meddelelser som krenker privatlivets fred. Det samme gjelder avsnittene "Ekteskapskrise", "Advokathjelp og rettssaker" og omtalen av en hundehistorie på side 136–137 i boken. Min vurdering har sammenheng med at de av opplysningene i disse avsnittene som ikke allerede faller utenfor virkeområdet til § 390 på grunn av manglende sensitivitet, er frie for intime detaljer. De kan etter en objektiv norm – slik jeg ser det – knapt sies å utlevere noe om Bs person eller om partenes samliv. Hva gjelder meddelelsene omkring samlivsbruddet og tvistene, legger jeg her vekt på at det er en kjensgjerning at partene brøt samlivet og senere ble skilt. Dette og de rettslige prosessene i kjølvannet av bruddet, var tydeligvis også godt kjent i lokalmiljøet som er bokens primære nedslagsfelt. Jeg anser disse opplysningene – selv om de kan fremstå som unødige detaljerte – for å gjelde forhold som ikke er uvanlige ved samlivsbrudd. Det kan da ikke være rettsstridig å omtale slike forhold i ens egen fortelling. Jeg kan ikke se at A har gitt noen ensidig forklaring på årsakene til samlivsbruddet, idet han skriver at partene gled fra hverandre "av forskjellige grunner". Jeg kan heller ikke se at helhetsinntrykket av fortellingen er at B er økonomisk uansvarlig.
- (65) Min vurdering av avsnittene "Så kom alle dyra" og "Det ble flere hester og vi kvittet oss med geiter og sauer", er noe mer sammensatt. Som jeg tidligere har redegjort for, vil det

ved rettsstridsvurderingen kunne spille rolle om de opplysninger som gis, er positive eller negative, eventuelt sjikanøse. De to avsnittene kan i så måte formidle et negativt inntrykk av hvordan B forholdt seg til ektefelle og barn i disse sammenhenger.

- (66) Omtalen kan etter min oppfatning likevel ikke anses som rettsstridig. En beskrivelse av dyreholdet hører naturlig hjemme i en beretning om livet på et småbruk. Opplysningene som formidles, er ikke spesielt følsomme. Det benyttes heller ikke nærgående formuleringer eller nedsettende karakteristikk. Personomtale og personkarakteristika har ut fra de hensyn jeg tidligere har redegjort for, i utgangspunktet en naturlig plass også i lokalhistoriske beretninger. Beskrivelser som gir et ufordelaktig helhetsinntrykk av den som omtales, kan ikke uten videre anses som rettsstridig. Den aktuelle fremstillingens innhold og form må etter min oppfatning sies å ligge innenfor den frihet historieskriveren eller selvbiografen må ha til å beskrive personer som har deltatt i ens liv og levnet. Rettsstridskravet er derfor ikke oppfylt. Konstatning av rettsstrid i saken her, vil kunne ha store konsekvenser for særlig biografiske og historiske fremstillinger i sin alminnelighet.
- (67) Jeg har likevel forståelse for at B på bakgrunn av de stridigheter som hadde vært mellom partene etter samlivsbruddet, har reagert på å få dette opp igjen i bokform 14 år senere. A har gjennom formuleringene av sine forlikstilbud tydeligvis også selv sett at omtalen med fordel kunne hatt en annen form. Det innebærer imidlertid ikke at det kan konstateres rettsstrid i rettslig forstand.
- (68) A har etter dette vunnet saken fullt ut. Jeg er imidlertid kommet til at B helt bør fritas for kostnadsansvar etter unntaksregelen i tvisteloven § 20-2 tredje ledd. Jeg legger ved avgjørelsen vekt på at saken gjelder spørsmål i tilknytning til krenkelse av privatlivets fred som ikke tidligere har vært forelagt Høyesterett. Jeg viser også til at saksanlegget har utvirket at A har sagt seg enig i at omtalen burde hatt en annen form.
- (69) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. A frifinnes.
  2. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.
- (70) Dommer **Bårdsen:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (71) Dommer **Tjomsland:** Likeså.
- (72) Dommer **Øie:** Likeså.
- (73) Dommer **Gjølstad:** Likeså.

(74) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. A frifinnes.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke for noen instans.

Riktig utskrift bekrefte: